

אבל בחול אין שותין יין בברהמ"ז אלא יברך בלא כוס^ט [אם אין תינוק כדבסמוך] ויין של הבדלה^י נוהגין ליתן לתינוק^{יא} שהגיע לחינוך וישתה רוב הכוס^{יב} ודוקא אם לא הגיע עדיין להתאבל על ירושלים [ודוקא בזה שהוא

— ❦ — תורת המועדים — ❦ —

להתאבל על י"מ, עדיף שיתנו לו, ולא ישתה בעצמו [מרן הגר"ח ק"כ בלק"ח בשם מרן הגריש"א].

ג. ויש להקפיד שהילד ששותה יצא יד"ח^א אם צריך הקטן לצאת יד"ח בהבדלה^י 11

ג. ויש להקפיד שהילד ששותה יצא יד"ח בהבדלה זו [דכיון שחייבים לשתות מכוס של קידוש, ואם לא שתו לא יצאו יד"ח (כמבואר בס"י ר"ע) ע"כ צריך שהשותה יהיה בר חיובא באותה הבדלה [כן כתב בשו"ע הגר"ז סי' רצ"ה ס"ד וכן מצדד במהרי"ל דיסקין קונא"ח סי' ה' אות ל"ג וכן אמר לי מרן הגר"ח ק"ש שמרן החזו"א הקפיד לקחת דווקא מי שלא יצא עדיין ידי הבדלה, אמנם בחי' רבנו דוד פסחים קז. וכן בתהלה לדוד סי' רע"ב סק"ו כתבו שאפשר ליתן גם למי שלא יוצא כעת בקידוש וכן משמע במטה יהודה סי' תקנ"ו. והוסיף הגר"ר יהודה ליס שכן משמע גם בשו"ע סי' רע"א סעי' ט"ו שמבואר שא"צ לשתות דווקא את אותו כוס שקידש עליו, ובדיעבד אפי' שתה כוס אחר יצא יד"ח, לפ"ז י"ל שה"ה שאין מעכב שישתה דווקא מי שיוצא בקידוש, דהעיקר שיהיה קשר לקידוש, או ע"י שישתה כוס אחר הוא בעצמו או שישתה אחר הכוס של הקידוש].

מב. א. ויכול לשתות רביעית שלימה וא"צ לצמצם לשתות רוב כוס [מרן הגר"ח ק.].

ב. וא"צ לחזור אחר תינוק אלא אם יש תינוק לפניו יתן לו, ואם לאו ישתה בעצמו [כן נהג מרן החזו"א כמבואר באורחות רבנו].

כוס של ברהמ"ז ואם אירע שלקח הכוס לברך עליו ולא היה שם תינוק יניח ולא ישתה ממנו [פמ"ג א"א אות ל"ד] [אולם לכתחילה לא ראוי לברך על הכוס ולא לשתות כיון דקיי"ל שהשתיה מעכבת כמ"ש המג"א סי' רע"א ס"ק ל"ב].

מ. א. וראוי לעשות הבדלה וברהמ"ז על מיץ ענבים כיון שאינו אסור מדינא דגמ' גם בעט"ב [כן העיר בהל' ומנ' ביה"מ]. אמנם מי שרגיל תמיד לעשות על יין א"צ לשנות מנהגו משום זה [שהרי יש הידור לעשות על יין כמו שמבואר בס"י תע"ב סי"א ומ"ב סקל"ח שיין שהוא אדום יותר מהודר כיון שהוא משכר לכן הוא יותר משובח ומהודר].

[אוצר החכמה]

ל חינוך מא. א. ושיעור חינוך להבדלה הוא תינוק שמבין שצריכים להבדיל בין שבת לחול. ושיעור שיודע להתאבל על ירושלים, הוא שמבין שאם נחרב מקום שהוא מאוד חשוב לו הרי הוא מצטער, וכיון שהדבר תלוי לפי חורפיה של התינוק ע"כ אין לקבוע בזה גיל מסוים אלא כל אחד נידון לעצמו האם הוא יודע להתאבל. [ומרן הקה"י פסק שאפשר לתת לילד עד גיל בר מצוה, כיון שבזמננו רוב הילדים לא יודעים להתאבל על ירושלים, וצ"ל שסובר ששיעור חינוך באבילות הוא בזמן שבפועל מצטער, ומ"מ פשוט שאם רואים ילד שיודע להתאבל אין ליתן לו].

ב. ואם יש רק תינוק שהגיע לגיל שיודע

מצוה אבל בלא מצוה אף שאינו יודע להתאבל אסור בבשר ויין כשהוא בריא^מ ואם אין תינוק מותר לשתות בעצמו יין הבדלה (ס"י וסקנ"ט ס"ט ע' ע"א ושה"צ וחסר שם תיבות).

[אח"ת 1234567]

מז. אין שוחטין אלא לצורך מצוה כגון שבת^{יד} או מילה ופדיון הבן אבל סעודה שעושים בלילה שלפני מילה לא מקרי סעודת מצוה, וכן לצורך חולה אפי' חולה קצת מותר ומה שנהגו קצת יולדות מז' באב ואילך למנוע מבשר ויין היינו שלא במקום חולי, ומי שחכר מהשר להאכיל בשר לערלים ואם לא ישחוט יפסיד אזי יתן מכל בהמה לעני חולה איזה חתיכה וא"א לכזית בשר בלא שחיטה, ובמקום הדחק יש להקל ולשחוט בט"ב אחר חצות לצורך אחר ט"ב ואם חל ט"ב ביום ה' לכו"ע מותר לשחוט אחר חצות לכבוד השבת ובמקומות שמנהג הגוים שאין אוכלין בשר ביום ו' ז' מותר לשחוט גם ביום ד' שאם יטרף יהא מוכן לו על יום ה' למכור דאל"כ ימנע ולא ישחוט (ס"ט וסק"ס ס"א ס"ב) ולצורך סעודת מצוה שיהי' בלילה מותר לשחוט בט"ב אף קודם חצות (סי' תקנ"ט סק"מ וע"ל סי' תקנ"ט דין י"ז).

שחיטה
לצורך
מצוה

יז. בסעודת מצוה כגון מילה^{יה} ופדיון הבן וסיום מסכת [וכן סעודת אירוסין

סעודת
מצוה

— תורת המועדים —

מג. אמנם תינוק הצריך לאכול בשר^{האורז החכמה} למי לבריא^{האורז החכמה} א"צ להחמיר עליו דסתם תינוק דינו כחולה שאין בו סכנה כמבואר בסי' רע"ו ס"א וסי' שכ"ח סי"ז. [אז נדברו ח"ז סי' ס"א, דברי יציב ח"ב סי' רל"ו, וכן אמר לי מרן הגר"ח ק, וכ"כ במבקשי תורה [גליון מ"ז תשס"ח] בשם מרן הגריש"א שאפשר להקל לקטן לאכול בשר עוף ותבשיל של בשר בהמה, שכיון שאי"ז אסור מדינא לכן כל זמן שלא הגיעו לחינוך אבילות יכולים לאכול].

בשר
לתינוק

מה. והכוס שאומרים על המילה יתן לתינוק^{מילה} שלא הגיע לגיל חינוך אבילות והגיע לגיל חינוך ברכה [מפני שמה שמקילים שיוולדת תשתה יין, הוא משום שהוא צורך בריאותה, אבל בזמננו שרגילים להשתמש במאכלים אחרים לצורך בריאות שוב אין ליוולדת לשתות יין אמנם אם זה באמת מהני ליוולדת שרי' [הוראת מרן הגריש"א הובא בכתבי תלמידו] ואם אין קטן יכול לשתות בעצמו וכמבואר בס"י.

בשר
שנשאר
משבת,
סעודת
מלוח
מלכה

מד. ובשר שנשאר משבת הכריעו הפוסקים שאין לאוכלו בימות החול. אמנם בסעודת מלוח מלכה שיש מצוה לאכול בה בשר כתב הר"ח פלאגי שבמוצ"ש חזון יאכלו מבשר הנשאר בשבת והגאון האדר"ת בספרו הר